*І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...*
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 110. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 13-го ЧЕРВНЯ 1974 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, JUNE 13, 1974 No. 110. VOL. LXXXI.

АМЕРИКА ВІДЗНАЧАЄ БРАТЕРСЬКИЙ ТИЖДЕНЬ

Губернатор Ню Джерзі підписує проклямацію Братерського Тижня в приявності делегацій братських Союзів. На фото сидять (зліва): касир „Провидіння" пані Стефанія Вовчок, яка тепер є головою Братерського Конґресу Ню Джерзі, губернатор Брендан Т. Бирн і Архиєпископ УПЦ в ЗСА Владика Марко. Стоять (зліва): Леопольд Малиновські, голова Комітету Братерського Тижня і головний предсідник УНС Йосип Лисогір та представники інших братських Союзів.

Трентон. — Тиждень, який почався минулої суботи, 8-го червня, і кінчається цієї суботи, 15-го червня, відзначають в Америці, як „Братерський Тиждень" для відмічення заслуг та популяризації ідей таких братсько - запомогових організацій, як Український Народний Союз та подібні інші установи. З нагоди цього Тижня, губернатори багатьох стейтів та посадники багатьох міст видали окремі проклямації, закликаючи громадян до участи в багатьох запланованих в цьому Тижні братерських імпрез та збільшеної опіки і піддержки для братерських союзів у їх багатобічних активностях. Братерський Тиждень проголошується кожного року в третьому тижні червня, в якому припадає — цього року в п'ятницю, 21-го червня — День Прапора. Губернатор Ню Джерзі Брендан Т. Бирн підписав відповідну проклямацію Братерського Тижня в половині ц. р. в приявності представників Українського Народного Союзу, Союзу Українців Католиків „Провидіння", Лицарів Колюмба, Лютеранського Братства, Польського Національного Союзу, Словацького Союзу „Сокіл" та інших братерських організацій. Опісля подібні заяви підписали і проголосили в Ню Джерзі посадник Плейнфілду О'Кіфі (7-го червня), посадник Елізабету Томас Дани (7-го червня), посадник Ірвінгтону Геррі Стівенсон (10-го червня) і дальше посадники Перт Амбою Александер Янковські, Байону Френсіс Фіцпатрик, Джерзі Сіті д-р Пол Джордан, Нюарку Кеннет А. Гібсон та ін.

Члени Президії НТШ в ЗСА відвідали УНС та „Свободу"

Джерзі Сіті. — В часі своїх відвідин Українського Народного Союзу та редакції „Свободи" у вівторок 11 червня, представники Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗСА, голова управи проф. Осип Андрушків, науковий секретар проф. Микола Чировський та адміністраційний керівник інж. Роман Кобринський, поінформували Екзекутиву УНС та редакцію „Свободи" про ситуацію на відтинку американського НТШ та про поточні пляни Наукового Товариства. Окрему увагу в дискусії присвячено справі оформлення тривалої фундації для фінансування наукових і культурних проєктів, а також справі видання в перекладі на англійську мову „Історії України - Руси" Михайла Грушевського. Враховуючи розміри запроєктованих робіт над перекладом найбільшого твору Михайла Грушевського, з чим пов'язані чималі кошти, видвичнено пропозицію, щоб цього роду почин розглядати як почин усього НТШ, а не тільки однієї Секції Наукового Товариства і щоб заходи в цьому напрямку вела управа НТШ в ЗСА.

Шевченківська Фундація виплатила $100,000 на збереження української культури в Канаді

Вінніпеґ (КУК) — У зв'язку з виборами до Федерального Парляменту Канади, які відбудуться 8-го липня 1974, Централя Комітету Українців Канади вислала до лідерів чотирьох політичних партій передвиборче звернення, в якому вимагає переведення в життя рекомендацій Консультивної Ради Багатокультурности Канади, а зокрема поліпшення навчання мов в публічних школах і використання державних засобів інформації, таких як радіо, телевізія, фільми й інформаційна служба, для програм багатокультурности.

Рівночасно Централя КУК виступила проти т. зв. „багатокультурних центрів", обороняючи принцип збереження поодиноких національних культур в Канаді і, в справі англо - французької двомовности в бюрах Федерального Уряду, рекомендувала стосувати цю двомовність лише в границях „практичної конечности", залежно від потреб населення даного району і при затрудненні працівників керуватись впершій мірі фаховими кваліфікаціями апліканта.

В справі прав людини, Централя КУК закликає уряд Канади обороняти принципи людських прав не лише в нутрі Канади, але теж в інших країнах світу, де ці принципи нарушено.

КІССІНДЖЕР ВИМАГАЄ ВИЯСНЕННЯ ОБВИНУВАЧЕНЬ ЩОДО ЙОГО УЧАСТИ В ПІДСЛУХАХ ТЕЛЕФОНІВ, ПОГРОЖУЄ РЕЗИҐНАЦІЄЮ

Зальцбурґ. — „Поїздка для миру" президента Ніксона на Близький Схід, що могла мати за мету також відвернути публічну увагу від продовжуваного розгляду внутрішніх американських суперечностей, зв'язаних з Вотерґейтською аферою і теперішньою акцією Юридичної комісії Палати Репрезентантів в справі можливого формального обвинувачення президента Ніксона за співучасть в намаганні не допустити до виявлення скандалу, нагло знову опинилася під знаком поважних нових суперечностей. Як відомо Білий Дім доручив федеральному Бюрові Інвестиґацій заінсталювати магнетофонні апарати для підслуху і запису розмов телефоном 17 осіб, з того 13 високих урядовців і чотирьох кореспондентів, щодо яких було підозріння про виявляння таємниць відносно крайової безпеки та створення в Білому Домі голосної вже групи „пломберів". В останніх днях в пресі подано ряд інформацій та редакційних коментарів, що державний секретар Генрі Кіссінджер знав наперед про створени тієї групи „пломберів" та що він не виявив того під час своїх свідчень перед сенатською Комісією закордонних справ. У відповідь на ці здогади, Кіссінджер у вівторок, 11-го червня, скликав в цьому австрійському місті, де він на коротко зупинився з президентом Ніксоном в їхній поїздці на Близький Схід, пресову конференцію і з найбільшою рішучістю вимагав вияснення видвигнених проти нього обвинувачень, погрожуючи резиґнацією, якщо це не буде вчинене. В цій справі він безпосередньо перед своїм виїздом з Вашинґтону звернувся листом до голови Сенатської комісії закордонних справ, сенатора Фулбрайта, вимагаючи негайного вияснення справи. На пресовій конференції в Зальцбурґу, Кіссінджер, називаючи видвигені проти нього обвинувачення „інсинуаціями", поіритовано говорив: „Я не вважаю за можливе вести закордонну політику З'єднаних Стейтів Америки в таких обставинах, як характер і вірогідність Державного Секретаря є проблемою. І якщо це не буде вияснене, я зрезиґную".

З Вашинґтону негайно повідомлено, що Сенатська комісія закордонних справ прийняла однодушно прохання державного секретаря Кіссінджера щодо поновної перевірки його свідчень відносно підслухових апаратів у справах крайової безпеки, які він склав перед тією комісією у вересні минулого року. Також виявляється, що хоча президент Ніксон був наперед поінформований про заплановану державним секретарем Кіссінджером пресову конференцію, то погроза резиґнації Кіссінджера була для Президента несподіванкою. Все таки, президент Ніксон у своїй заяві висловив повне довір'я для д-ра Генрі Кіссінджера як державного секретаря ЗСА.

ВІДБУВСЯ VI КРАЙОВИЙ З'ЇЗД Т-ВА ЗА ПАТРІЯРХАЛЬНИЙ УСТРІЙ УКЦЕРКВИ, Д-Р М. НАВРОЦЬКИЙ ПЕРЕОБРАНИЙ НА ГОЛОВУ

Ню Йорк. — (Микола Галів) — В суботу, 8-го червня 1974 р. відбувся шестий з черги Крайовий З'їзд Т-ва за Патріярхальний Устрій Української Католицької Церкви. В З'їзді взяли участь 72 умандатовані делеґати, при чому кожний делеґат репрезентував двадцять фізичних членів. Крім цього 25 мандатів комульованих. Уступаюча управа Т-ва за статутом не має права голосу після уділення абсолюторії. З'їзд заслухав звітів уступаючої управи, Контрольної комісії, провів дискусію та вибрав нову управу на каденцію двох років, з переобраним на голову д-ром Мирославом Навроцьким у проводі.

Хоч Т-во за Патріярхальний Устрій УКЦеркви є однородним то все ж таки наради відбувались під впливом двох напрямків, чи вірніше під впливом двох течій. Перша течія, яку заступали делеґати, була більш екстремна, радикальна у підході до проблем і їх розв'язки, друга течія заступала більш умірковані форми постанови праці. Обидві течії не мали жадного політичнопартійного підложжя. Наявність на з'їзді двох різних напрямків, двох різних поглядів до розв'язки одної і тої самої проблеми треба вважати за позитивне явище, бо воно надавало більшої динаміки з'їздові, поза деякими незначними вийнятками.

Уступаючий голова Т-ва д-р Мирослав Навроцький в своєму звіті інформував про те, що на протязі двох років заіснувало, не тільки, що зробило Т-во, але які відбулись

(Закінчення на стор. 3-ій)

КУК проголосив передвиборче звернення

Вінніпеґ. — 5 червня 1974 року відбуто в Вінніпеґу Річне Засідання Дирекції і Контрольної Комісії Шевченківської Фундації, під час якого признано 7 субсидій на збереження й розвиток української культури в Канаді в сумі $10,625. Разом із субсидіями, признаними в попередніх роках, Шевченківська Фундація дотепер виплатила на збереження української культури загальну суму $102,640.

Згідно з фінансовим звідомленням за минулий діловий рік, який закінчився 31 березня 1974, власні фонди Шевченківської Фундації зросли на $61,752.60, осягнувши суму на кінець цього минулого ділового року $579,885.55.

На цьому річному засіданні Дирекція Шевченківської Фундації уконституувалася в такому складі: д-р І. Глинка — президент, д-р Я. Барвінський — заступник президента, інж. В. Денека — секретар і скарбник, і члени Дирекції: сен. П. Юзик, суддя І. Соломон, А. Мельник і пані М. Мандзюк. До Контрольної Комісії входять: суддя Марія Ваврикова — голова, і члени: І. Гаврилюк, І. Ю. Карасевич, д-р Р. Романович і С. Янківський.

НАЦІОНАЛІЗМ В ЦЕНТРАЛЬНО-АЗІЙСЬКИХ І КАВКАЗЬКИХ РЕСПУБЛІКАХ СССР НЕ ЗМЕНШУЄТЬСЯ

Москва. — На сторінках „Ню Йорк Таймсу" з 2, 6, 10 і 11 червня появилися репортажі з центральноазійських совєтських республік та Вірменії, в яких автори заторкують не тільки побутові умови, а й відносини національні, зокрема совєтську національну політику у тих республіках. Коли йдеться про Вірменію, то там — як цитує газета, потрібно ще яких 200 років для того, щоб у тій країні прищепилося „вчення Леніна" і його політична філософія. Населення вірменської республіки продовжує зберігати пам'ять про своє величнє минуле. Столиця Вірменії Єриван була заснована в 762 р. до Христа три роки раніше старинного Риму, отже Москві не надто легко конкурувати з вірменською національною традицією. В республіці помітний політичний націоналізм — твердить американський автор нагадуючи, що недавно тут арештовано і засуджено за здогадну протисовєтську активність Баґрада Шахвердіяна та Арарата Товмасіяна. Продовжує існувати нелеґальний підпільний журнал „Фарос" (Маяк), а на стінах будинків часто появляються націоналістичні гасла. Очевидно, у Вірменії проблема русифікації не така гостра, враховуючи факт, що в республіці проживає всього 4 проценти росіян.

У дописі про центральноазійську республіку Таджикістан досить широко автор інформує про намагання росіян цю республіку, як інші центральноазійські республіки, зрусифікувати. Заселювання цих республік росіянами щораз посилюється і у вислідi, як відзначається в репортажі, росіяни мають перевагу у всіх столичних містах республік: Ташкенті, Фрунзе, Душанбе, Алма-Ата, Ашхабад. За офіційними даними, читаємо в репортажі, „велика іміґрація росіян вивершилася в успішному соціяльному вимішанні. Місцеві урядовці дуже радо наводять, скільки різних національностей працює на їхніх заводах і на фармах. Інші говорять про мішані шлюби росіян з узбеками, киргизами, казахами". Все таки, націоналістичні почування не завмирають, навпаки — є дуже тривалі і сильні. Це підкреслюють, як відзначає кореспондент „Ню Йорк Таймсу", на різних публічних зібраннях, вказуючи на те, що те, що неґативне наставлення до росіян не завмерло. Між росіянами є також такі, які засвоюють культуру країн поселення і виявляють до цих країн свою більшу льояльність, як до Росії. Все таки, росіяни у центральноазійських республіках, подібно як в інших совєтських республіках, „творять суцільну касту" і „допомагають ще тісніше пов'язати ці райони з властивою Росією".

Китай поспішно переносить свої бази

Лондон. — Як віднотовула англійська преса, червоний Китай поспішно переносить свої нуклеарні бази з провінції Сінкіянґ на територію центрального Тибету. Побудова таких баз на „даху світу" (16.000 стіп над поземом моря) коштуватиме Китаєві чимало, але — за твердженням самих китайців — теперішні бази в Льоп Нор у західній частині Китаю наражені на атаку з боку Росії у випадку зудару. Роботи над побудовою баз мали б провадитися у великій таємниці і доступ в район Нагчу тибетцям цілковито заборонений, а китайці мусять мати окремі військові перепустки. В місцевості Анґо китайці розпочали будову великого військового летовища для далекобіжних літаків-бомбовиків.

Ватикан відновив зв'язки з Кубою

Рим. — Католицька пресова агенція інформує, що Папа Павло VI 24-го травня ц. р. назначив єпископа Цезаре Заччі тимчасовим папським нунцієм в Гавані, відновлюючи тим самим зв'язки з комуністичним урядом Кастра. Єпископ Цезаре Заччі, якого підвищено до чину Архиєпископа, досі сповняв функцію зв'язкового Ватикану в Гавачі і був визначним папським дипломатом в тій країні від 1961 р., тобто від часу, коли Апостольська Столиця відкликала свого нунція, хоч ніколи фактичних зв'язків з Кубою не переривала, вдержуючи в Гавані папську нунціятуру. Помимо посиленої кампанії уряду Кастра проти Католицької Церкви, знищення, або позбавлення уряду 600 священиків, понад 1,000 монахів і 2,500 монахинь — Ватикан і Куба вдержували між собою постійний зв'язок. Теперішній амбасадор Куби у Ватикані є сьогодні деканом дипломатичного корпусу акредитованих у Ватикані дипломатів.

Совєтські „туристи" бродять по Америці

Американська преса майже щоденно подає вістки про рух совєтських туристичних груп на терені Америки. Приїджають сюди люди з різним заінтересуванням — науковці, журналісти, письменники, фабричні робітники, колгоспники і другі. Здавалося б, що в цьому немає нічого дивного, однак все частіше трапляються випадки шпигунства, а переловленими шпигунами виявляються люди власне з цих туристичних груп.

Минулої неділі до Ню Йорку прибула одна з таких груп в числі 21-ої особи, яку очолював В. Сіробаба, редактор „Правди України". В її склад входили ще М. Ткач, поет; Валентина Стороженко, акторка; Г. Плоткін, письменник; та багато інших. Як видно, „туристи" складалися з різних людей, але чомусь їхнім найбільшим і майже одиноким зацікавленням була американська технологія — інститути ІБМ, грошева обчислювальна біржа, технологічне обладнання великих корпорацій, фабрик, радієві і телевізійні радіостанції та інше. „Культурні діячі" з України майже цілком не цікавились здобутками американської культури, музеями, видавництвами, які на голову перевищають великі совєтські видавництва, малярськими чи книжковими виставками. І власне ця їхня поведінка викликала підозріння у багатьох думаючих американців.

ОЛЕКСАНДЕР СЕРГІЄНКО У ВОЛОДИМИРСЬКІЙ ТЮРМІ, ЛЕОНІД ПЛЮЩ ВАЖКО ХВОРІЄ

Ню Йорк Пресова Служба ЗП УГВР). — З України надійшли більш детальні вістки про ув'язнених українських патріотів. Олександра Ф. Сергієнка перевезено з Пермського концтабору (учр. ВС-389/36) до Владимірської тюрми. О. Сергієнко, колишній інструктор малярства в школі ч. 97 у Києві, був заарештований у Києві в січні 1972 року і в липні 1972 р. засуджений Київським обласним судом за статтею 62 КК УССР на 7 років таборів суворого режиму і 3 роки заслання. Його головно обвинувачували в тому, що він начебто „власноручно відредаґував перших 33 сторінки тексту книжки І. Дзюби „Інтернаціоналізм чи русифікація?" 15-го березня 1973 р. О. Сергієнка перевезли на 6 місяців до таборової тюрми (ПКТ — Приміщення камерного типу) з огляду на „дисциплінарні причини". 28 грудня 1973 р. Кучинський міський суд рішив перевести Сергієнка до Владимірської тюрми на три роки. Начальник табору ч. 36, майор В. Ф. Котов пояснив, що „. . . перевезення до тюрми це тільки адміністративне покарання, а не засуд за вчинений злочин". Сергієнко хворіє туберкульозою легенів.

Леонід Плющ, український математик з Києва, що, як відомо, знаходиться в Дніпропетровській психіятричній лікарні, важко хворіє після того, як каґебівські „лікарі" почали давати йому інсуліну, хоч він не хворіє діябетом. Стало відомо, що в липні ц. р. психіятрична комісія має рішити про дальшу його долю. На запит дружини, Татьяни Житникової, про стан його здоров'я, лікар-каґебіст відповів, що Плющ все ще має „неморальні ідеї і його треба ще довго лікувати".

Наспіли теж деякі додаткові вістки і уточнення до процесу Василя Лісового, Євгена Пронюка й Івана Семанюка, що відбувся з кінцем листопада 1973 р. у Києві. Їх справу розглядав Київський обласний суд і їх обвинувачували за статтею 62 КК УССР.

Василь Лісовий — кандидат філософських наук, науковий співробітник Інституту Філософії АН УССР, член КПСС, жонатий, має двоє дітей (одно з них немовля).

Євген Пронюк (колега Лісового), — науковий співробітник Інституту Філософії АН УССР. До захисту дисертації його недопущено у зв'язку з тим, що на місці його праці знайдено самвидавну літературу. Його переведено на іншу роботу, як бібліографа.

Про Івана Семанюка відомо лише, що він був студентом В. Лісового.

Євгена Пронюка заарештували 8 липня 1972 р. на вулиці у Києві. В його течці знайшли копії листа до

(Закінчення на стор. 4-ій)

ЗАВЕРШУЄТЬСЯ ПІДГОТОВА ДО МАНІФЕСТАЦІЇ У ВАШИНҐТОНІ

Ню Йорк. — На черговій нараді Ділового комітету для підготовки маніфестації у Вашинґтоні, що відбулася тут 11 червня, члени Комітету познайомилися з ходом підготовчих робіт в окремих осередках та намітили дальші заходи, щоб забезпечити повний успіх маніфестації, запланованої на 22-го червня. Як уже інформовано, всі формальності з одержанням дозволу стосовних урядів на влаштування того роду маніфестації з демонстраційним походом вулицями столиці вже полагоджено. Маніфестація пічнеться о год. 1-ій по полудні на площі біля пам'ятника Тарасові Шевченкові. По закінченні першої частини маніфестації, присутні зорганізовано вирушать походом вулицями Вашинґтону і пройдуть 16-ою вулицею, на якій находиться совєтська амбасада, звідки демонстранти повернуться таким же зорганізованим порядком на площу до пам'ятника Тарасові Шевченкові, де буде закінчена маніфестація. У міжчасі спеціяльна делеґація передасть в Білому Домі меморандум, адресований до президента Ніксона в справі українських політичних в'язнів з СССР. Як відомо, президент Р. Ніксон виїздить на вершинну конференцію до СССР, яка пічнеться 27 червня в Москві.

Окремі Відділи УККА вже надіслали повідомлення про хід підготовчих робіт. Як виявляється, у вашинґтонській маніфестації візьмуть участь не тільки ближчі до Вашинґтону місцевости, але й дальше положені, як Чикаґо, Детройт, Боффало, Рочестер та ін. Інтенсивні підготовчі заходи перевела управа новозорганізованого Відділу в УККА в Чикаґо під головуванням д-ра Юліяна Куляса. Відділ видав в цій справі летючки-заклики до громадянства ,а також подбав про зорганізування автобусів та зачартерованого літака. З Чикаґо прибуде до Вашинґтону духова оркестра Осередку СУМА з майже 50 членів, яка візьме участь у маніфестації. В Боффало інформаційну акцію веде голова Відділу УККА Василь Шарван, директор україно-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Цієї суботи Екзекутива УККА радитиме в наглих справах

Ню Йорк. — З канцелярії Українського Конґресового Комітету інформують, що цієї суботи, 15-го червня, тут у приміщеннях Українського Інституту Америки при 79-ій вулиці і 5-ій евеню відбудуться о год. 10.30 перед полуднем чергові наради Екзекутиви УККА, на порядку яких є м. ін. такі актуальні і наглі тепер справи, як заповіджена на 22-го червня велика Всенаціональна Маніфестація у Вашинґтоні, текст меморіялу, який на цій маніфестації мав би бути схвалений та переданий президентові Ніксонові перед його поїздкою до Совєтського Союзу з проханням, щоб він виступив в обороні репресованих совєтським режимом інтелектуалістів та діячів культури в Україні, схвалення тексту запланованого односторінкового оголошення в „Ню Йорк Таймсі" і „Вашинґтон Повст" в обороні людських прав в Україні, дальше на порядку нарад є купно дому для приміщень канцелярії УККА та ряд інших актуальних справ.

ПАМ'ЯТАЙМО: 22-ГО ЧЕРВНЯ ВЕЛИКА ВСЕУКРАЇНСЬКА МАНІФЕСТАЦІЯ У ВАШИНҐТОНІ!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Мобілізація ресурсів

Кожний, кому лежить на серці добро нашої громади та її майбутній розвиток та змагання за відповідне „місце під сонцем", може тільки привітати вістку про відбуті з кінцем минулого тижня загальні збори делегатів українських кредитових і торговельних кооператив і створення в результаті тих зборів Централі Українських Кооператив, яка ввійшла в склад великих крайової і міжнародної кооперативних організацій — КЮНА. Як виходить із звітів, українська кредитова і торговельна кооперація в Америці, яка нараховує понад 30,000 членів та закомулювала вже понад 56 мільйонів майна, сьогодні вже є дуже поважним фактором у нашому житті, про що свідчить також і сума майже 65 тисяч долярів, пожертвуваних в одному році на народні цілі.

З поняттям української кооперації зв'язаний один з найбільших подвигів нашого народу в Західній Україні між двома світовими війнами. Там в умовах чужої окупації та утисків, наша кооперація була не тільки символом, алей дуже поважним конкретним доказом нашої незалежности і наших спроможностей. Кооперативні кличі в роді: „Свій до свого по своє" можна було з успіхом застосувати і в інших ділянках нашого розвитку. Що більше, через такі свої кооперативні централі, як Маслосоюз чи Центросоюз, бездержавні українці входили в міжнародні зв'язки та підписували міжнародні договори в торговельних справах. Кооперативна мобілізація ресурсів двигнула із занепаду населення Західньої України та причинилася до його подивугідного не тільки економічного, але й культурного та навіть політичного піднесення, не зважаючи на всі утиски купанта.

Що ж тоді може вчинити і чого можна очікувати від відповідного розгорнення нашої кооперації в цій вільній країні, в якій високо цiниться ідеали, але в якій тим не менше „гроші говорять". Величезну, справді піонерсько-місійну працю вже виконав і далі виконує у цьому відношенні Український Народний Союз, згуртувавши в своїх рядах уже близько 90,000 членів та заакомулювавши кругло 40 мільйонів долярів майна, давши рівночасно вітальний і часто рішальний вклад у наш загальний розвиток. Із організацією Централі Українських Кооператив Америки мобілізація наших ресурсів пошириться, охопить дальші ділянки. Все це може вийти тільки на добро всієї нашої громади.

„Соціялістична демократія"

В неділю 16 червня відбудуться „вибори" до Верховної Ради СССР, в тому до Ради Союзу і до Ради Національностей СССР. На сторінках совєтських газет і журналів не припиняється пропагандивна кампанія, завданням якої є мобілізувати населення СССР не так на ці „вибори", як на виконання і перевиконання господарських плянів. Все таки, совєтська пропагандивна машина не перестає говорити про т. зв. „нашу соціялістичну демократію", як противагу „капіталістичної" чи „буржуазної" демократії на Заході.

Орган ЦК Компартії України „Комуніст України" з червня 1974 у редакційній статті про „Нашу соціялістичну демократію" здається випередив всю совєтську пресу, включно з центральною, у з'ясовуванні не тільки самого поняття цієї „соціялістичної демократії", а й благ, що їх нібито має населення, живучи в умовах совєтської „демократичної" системи. Деякі місця з цієї статті варто відзначити, щоб кожний мав змогу побачити просто неймовірні розходження між совєтською теорією і совєтською практикою. „Комуніст України" пише таке:

„Соціялістична демократія створила необхідні умови для участи всіх громадян у плодотворній виробничій діяльності та управлінні справами суспільства, для всебічного розвитку особи, її ініціятиви і здібностей ... Наша демократія — це гарантоване право кожного громадянина кожного колективу, кожної республіки брати участь у розв'язанні питань життя суспільства, боротися з відхиленням від норм і принципів соціялістичного співжиття, критикувати недоліки і активно сприяти їх усуненню. Соціялістичний лад забезпечує дійсно вільні й демократичні вибори, повне волевиявлення народу, реальну можливість для кожного громадянина здійснити своє виборче право. Яскравим виразом демократизму і справжнього гуманізму соціялістичного суспільного ладу є повне рівноправ'я людей всіх національностей, вільний розвиток усіх націй і народностей на основі братерського співробітництва і взаємодопомоги".

Упродовж останніх десяти років значне число тільки українських діячів в Україні, в тому також членів Компартії і комсомолу, мали відвагу, спираючись на постанови совєтської „найдемократичнішої з демократичних" конституції, домагатися „виправлення недоліків", засуджували відхилення від норм і принципів соціялістичного співжиття, як тепер про це так широко пише „Комуніст України", і всі вони сьогодні знаходяться в тюрмах, концтаборах, в закладах для умово хворих. Такою є реальна совєтська дійсність, яка нічого не має спільного з тим, що про неї написано з пропагандивних міркувань у совєтській пресі.

Священика-дисидента приневолили покаятися

Москва. — Виконуючи пряме доручення патріярха Російської Православної Церкви Пімена і під натиском родини та приятелів, священик - дисидент Димитрій Дудко „визнав свої помилки" і публічно склав стосовну заяву, вибачаючися перед патріярхом за „провину". На цій основі і у висліді такого „покаяння" патріярх Пімен дозволив о. Дутці продовжувати виконувати священичі функції в московському районі.

Як відомо, о. Д. Дудко критично висловився про совєтську церковну політику у своїх проповідях, що були ведені у формі запитів та відповідей між ним і вірними в церкві св. Миколая в Москві. Він також твердив, що патріярх Пімен оточений поліційними шпигунами і що через це Російська Православна Церква не виконує своєї справжньої функції. В обороні о. Дудка виступили видатні совєтські дисиденти, серед них Ігор Р. Шафаревич, математик, який вислав апелі до православних владик в СССР і Бельгії, а також Анатолій Краснов-Левітін, який поширив біографію о. Дудка, інформуючи про його змагання за „моральний та інтелектуальний рівень православної ієрархії".

Проф. д-р Константин Савчук

„МІЖНАРОДНЕ ВІДПРУЖЕННЯ" І УКРАЇНСЬКА ПОЛІТИКА

(1)

У сучасну пору політичний світ безперервно говорить про т. зв. міжнародне відпруження чи детант. Західні політичні обсерватори, ті, що думають і ті, що такою прикметою не відзначаються, в той чи інший спосіб, представляють це модне явище. Міжнародне відпруження, що, в загальному, означає кращі взаємовідносини між Заходом і Сходом, чи, точніше, між Америкою і Совєтським Союзом, уважається багатьма людьми як міжнародне явище, яке повинно б раз і назавжди замінити неприємну і загострену атмосферу т. зв. холодної війни. Епоха холодної війни, себто епоха напруження і конфлікту між Заходом і Сходом без „великої" чи пак світової війни, проголошується як подія вже історичного — точніше, минулого — характеру. І хоч факти міжнародно-політичного життя наявно заперечують такі ствердження шановних противників холодної війни, тим гірше для фактів. Адоратори зближення Москви з Вашингтоном не бояться фактів, які руйнують їхню „структуру миру", бо, твердо ставши на дорогу приязни з кремлівськими володарями, вони наполегливо будують мости порозуміння з ними. Вони міркують, що, наприклад, затяжна війна у В'єтнамі і остання — у жовтні 1973 р. — блискавична війна на Близькому Сході, де інтереси Москви й Вашингтону становлять протилежні полюси, не повинні зупинити маршу до „хороброго нового світу" (сталого миру) між комуно - російською деспотією і американською демократією. Це так думають на Заході, по цей бік залізної куртини. Звичайно, не всі, але їхні ряди є таки досить численні.

А там? В імперії „нових царів?" Треба, перш усього, ствердити, що комуно - російські вельможі менше говорять про детант чи, радше, „разрядку", а більше про мирну коекзистенцію як також „мирну офензиву" Совєтського Союзу на міжнародній арені. Мирна коекзистенція — це стара пісня, скомпонована Леніним, яку постійно збагачували новими словами Сталін, Хрущов, Брежнєв та інші. У цій пісні знайдете все, що служить інтересам Москви; її зміст є дещо хаотичний і мелодія неясна, але тим не менше вона є корисною в арсеналі совєтської політики і пропаганди. Треба бути справедливим: большевики назагал є вмілими композиторами в політиці і їхні пісні не одного заколисали до сну — тимчасового, а то й вічного.

Міжнародне відпруження чи пак мирне співіснування Москва трактує цілком поіншому як офіційна американська політика. Для комуно - російських можновладців мирне співіснування — це процес у міжнародно-політичному житті, який постійно змінюється в користь „соціялізму" і „миру", що в кремлівському жаргоні означає гегемонію у цілому світі. Цей процес може тривати коротко, або довго, але він врешті - решт має закінчитися перемогою совєтської системи. Фактично, мирне співіснування у большевицькій інтерпретації не містить в собі майже нічого мирного; воно становить у даному історичному етапі форму боротьби між силами капіталізму, імперіялізму і реакції та силами соціялізму, миру і прогресу. Під першими силами московські інтерпретатори розуміють Захід і вільний світ, під другими — свою рідну деспотію.

Мирна коекзистенція — це не тільки форма боротьби в соціяльній, політичній чи, особливо, ідеологічній площині. Період мирної коекзистенції у міжнародних відносинах не в и к л ючає збройної боротьби — революцій або т. зв. визвольних війн проти „імперіялістичних" держав. Про це відкрито говорять речники московської імперії. Збройна боротьба, звичайно, має дуже мало спільного з співіснуванням, а ще менше з мирним співіснуванням, але це цілковито не турбує прапоносців марксизму - ленінізму. Для них нормальні поняття, які відрізняють війну від миру, агресію від самооборони, демократію від деспотії, якщо це служить інтересам Кремля, не існують. Таке примітивне мислення є вигідне для учнів Леніна і Сталіна, які докраю спантеличили речників західнього лібералізму. Та й не тільки лібералізму.

Яскравим прикладом політичного й, взагалі, ідейного спустошення в головах провідних діячів Заходу є прийняття концепції мирного співіснування за основу взаємовідносин між Америкою і Совєтським Союзом. Про таке рішення Вашингтону тріюмфально пише д-р Г. Арбатов, совєтський знавець Америки і директор Інституту ЗСА, в своїй книжці „Ідеологічна боротьба в сучасних міжнародних відносинах". Що президент Ніксон і його дорадник д-р Кіссінджер зловились на вудку московських рибалок у травні 1972 р. під час їхньої подорожі до Совєтського Союзу, дивуватися аж надто не личить. Можна говорити про різні позитивні прикмети президента Ніксона, але між ними годі знайти зрозуміння історії і політики царської чи большевицької імперії. Наївність і неоправдане довір'я характеризують відношення Президента до кремлівських володарів. Бажання миру з Москвою це одне з найважливіших елементів політики Ніксона; президент Ніксон вірить, що йому пощастить осягнути те, чого

(Закінчення на стор. 3-ій)

К. Крупський

АМЕРИКАНСЬКИЙ АЛЬМАНАХ ПРО УКРАЇНУ ТА УКРАЇНЦІВ

Модерний американський альманах, це не той альманах, що колись віщував погоду, показував всі дні в році, свята, схід і захід сонця, зміни місяця і т. п. Теперішні американські альманахи — це ще один рід широко уживаного д о в і д н и к а, який в більшості на більше як на тисячу сторінках вміщує різнородні статистичні дані та інформації з ділянок економії, політичних наук і культури не тільки Америки, але також інших країн світу.

Американські альманахи, в більшості, видаються великими щоденниками, які, як звичайно за американським способом, роблять це об'єднано і через масово тиражне видання дуже обнижують кошти друку такої великої книги.

Уже від декількох років один американський альманах публікований „Newspaper Enterprise, Inc." (Підприємство Інкорпорованої Газетної Асоціяції) у Ню Йорку і Клівленді, Огайо, п.н. „Світовий Альманах", вміщує дещо даних про Україну та українську еміграцію в Америці і Канаді.

Є інші американські альманахи, як напр. „American Almanac — The U.S. Book of Statistics and Information", який навіть не включає назви України в покажчику. Тому варта вказати на те, що вміщує про нашу Батьківщину і нас — цей перше згаданий альманах на 1974 рік.

На сторінці 314, під „Головні мови світу", в поазбучному порядку подано, що українською мовою розмовляє 41 мільйон людей, „головно в Совєтському Союзі".

На сторінці 377, під „Додаткові чужі визначні люди минувшини" подано: „Михайло Грушевський, український державний муж, 1866-1934, Микола Куліш, український драматург, 1892-1934, Тарас Шевченко, український поет, 1814-1861, Леся Українка, українська письменниця, 1871-1913, Володимир Винниченко, український новеліст, 1880-1951".

Отже, на всіх поданих 169 інших визначних людей минувшини є 5 українців.

На цій же сторінці в інформації про совєтські республіки, про Україну написано:

„Українська Совєтська Соціялістична Республіка є найбільше залюднена з-посеред конституційних республік. Вона межує із Чорним морем, з Польщею, Чехо-Словаччиною, Мадярщиною і Румунією на заході і південному заході. Населення 80% українське, столиця Київ. Північну Буковину додали до Української Совєтської Республіки від Румунії в 1940 р. Крим приєднали до України в 1954 р. Україна посідає смугу орного чорнозему, що є головним продуцентом пшениці Совєтського Союзу. Цукор, буряк і бараболя є важливими зборами і скот є тут у великому числі. У Донецькому басейні є величезні запаси вугілля, заліза та інших металів. Тут видобувають 34% вугілля з цілої продукції країни, 50% чавуну, 40% заліза і 35% марганцю. Там є хемічні і фарбні індустрії і копальні соли."

У наведеному, під „продукцією країни" розуміється продукцію цілого Совєтського Союзу. Наведена інформація про Україну, як звичайно, не подана під „Країни світу", а в рамах країни „Совєтського Союзу".

Інформації про релігійне життя українців поза Україною, виглядають в альманахові так: Свята Автокефальна Православна Церква в Америці має 4,800 вірних, а Українська Православна Церква має 100,000 вірних.

Серед адрес головних релігійних осідків в Америці, подано адресу Української Православної Церкви в Америці, а також ім'я її голови Митрополита Мстислава С. Скрипника. В дужках поданий рік 1919, як рік оснування.

Числа вірних Української Католицької Церкви не подано. Серед кардиналів римо - католицької ієрархії подано „Иосиф Слішй, український архиєпископ Львова, націоналіст - українець уроджений 1892 р., вибраний 1965 р."

Під „Канадські Архидієцезії" подано „Український Візантійський Обряд, архиєпископ Максим Германюк, консекрований 1956 р. Вінніпеґ, Манітоба."

Серед вміщених у барвах 152 державних прапорів країн світу немає прапору „незалежної совєтської України". Україну репрезентує прапор Совєтського Союзу, який, на практиці, є рівнозначним прапорові Росії.

На мапі Совєтського Союзу вміщеній в альманахові не зазначено території „совєтських республік". На їхню льокацію вказують написи, що ті республіки десь там находяться.

Зовсім зрозуміло, що через накопиченість інформацій з прерізних ділянок все в альманахові подаване коротко і зв'язко. Беручи під увагу таку обмеженість, не зле, що й ці скупі відомості про Україну продісталиcь до нього, бо це краще чим цілковите промовчування України іншими альманахами. На жаль, і в цьому альманахові, так як в більшості американських довідників та найбільш авторитетних енциклопедіях, не обійшлось без суперечностей в інформації про Україну. Наприклад, на сторінці 383, під „Володарі Росії", українських князів Володимира Великого і Ярослава Мудрого зараховано до володарів Росії. Сказано, що „Ярослав Мудрий відіграв важливу ролю в історії як організатор і законодавець, а його дочки повиходили заміж за королів Норвегії, Мадярщини і Франції."

Зрозуміло, що нам дуже важко боротись з глибоко закоріненими у світі фальшивими концепціями про історію нашого народу. На жаль ці фальшиві концепції не тільки постійно підсичує Москва, але також теперішній Київ, який примушений виконувати волю окупанта України.

Наприклад, візьмім до рук однотомник англійською мовою „Совєтська Україна", виданий Академією Наук УССР і з прикрістю переконаємось, що й тут Київська Княжа Доба є потрактована як історія Росії, і що недавно „Незалежна Українська Совєтська Республіка" обходила 300-ліття поновного об'єднання з Росією."

Внедовзі, що фальшиву концепцію підсилюватиме і „Большая Совєтська Енциклопедія" англійською мовою, яку вже почали друкувати в перекладі на англійську мову. В грудні минулого року вийшов перший том, а останніх 5 томів із 30-ти заплянoвані на 1979 рік. Про це повідомляв „Ю. С. Ньюз енд Ворлд Ріпорт" журнал за 25 лютого 1974 р. сторінка 90, під „Роблення грошей на совєтських книжках".

Згідно з повідомленням названого журналу цілість „Большої Совєтської Енциклопедії" англійською мовою коштуватиме 1,250 долярів готівкою, вплаченою при замовленні, або 1,500 долярів плачених при доставі поодиноких томів так як вони виходитимуть з друку.

Вже довші роки у нашій пресі час до часу виринають голоси, вказуючи на потребу перекладу на англійську мову „Історії України - Руси" Грушевського і виглядає, що справа перекладу цієї наукової праці Грушевського „зависла в повітрю", а віримо в те, що на переклад ще не запізно, і що той переклад конечний.

Нехай той переклад таксамо як Катедра Українознавства при Гарвардському університеті, пам'ятник Шевченкові у Вашингтоні і т.п. — зараз вільної України нам не дадуть, але це буде ще одним доказом, що українська еміграція діє проти московських плянів убити наш нарід як націю.

На нещастя, в останніх роках серед нас поширюються совєтофіли, які починають деорієнтувати громадськість і цим послаблюють наші сили. Вони замість лаяти Москву лають українських націоналістів. Не знають чи не хочуть знати того, що якщоб українці були такими націоналістами як росіяни, американці, жиди та багато інших народів то нині Україна направду була б рівною серед вільних народів, а не модерною колонією Москви.

У нас є сили протидіяти

(Закінчення на стор. 3-ій)

М. Л-ий

„ХОЖДЕНІЄ ПО МУКАМ" МАТЕРІ СІМАСА КУДІРКИ

Совєти не дозволили матері литовського моряка Сімаса Кудірки відвідати ЗСА. Кудірка є тепер на примусових роботах за „державну зраду" на Уралі, тому що в 1970-му р. вискочив був із литовського корабля на американський, щоб дістатися до ЗСА. Його мати, Марія Шульскіне, народилася у ЗСА і жила в Брукліні до п'ятого року життя. Вона досі не одержала ні одного листа від свого сина. У вересні 1973 р. вручила свої папери і лист приятельки, потверджений печаткою американського нотаріяльного уряду, литовським властям, які видають візу на виїзд. Одначе, тих паперів не прийняли зі завваженням, що на запрошенні немає печатки уряду ЗСА. Пані М. Шульскіне звернулася тоді до Сергія Ковалева, біолога і члена неофіціяльної ініціятивної групи в справах оборони людських прав. Ковалів згодився предкласти її справу американській амбасаді в Москві. Одначе Ковалева задержав перед амбасадою чоловік в уніформі міліційного службовця, як він пробував увійти до амбасади. Пізніше Ковалів потелефонував до консуляту, щоб йому визначили зустріч із службовцем на вулиці. По дорозі, як він вибрався на зустріч, його зупинив капітан міліції й забрав на міліційну станицю. Там його переслухував службовець совєтської служби безпеки, себто КГБ.

Американські дипломатичні джерела потвердили всі подробиці в справі Ковалева та зазначили, що американсько - совєтська консулярна конвенція, підписана 1968 р., гарантує громадянам обох країн звертатися свобідно до своїх амбасад і консулятів. Службовець КГБ питав Ковалева, чи він мав документи п-і Шульскене і назвав його поведінку „непристойною". Одначе, при кінці інтерв'ю Ковалева відпустили і сказали йому, що може зайти до консуляту.

Ковалів розповів американському кореспондентові, що під час розмови з консулярним службовцем він довідався пізніше, що американський дипломат телефонував до совєтських властей, коли він не з'явився на визначеному місці та просив, щоб Ковалеву дозволили зайти до амбасади. Коли ж довідався, що - документи п-і Шульскене не були потверджені печаткою американського уряду, понабивав багато печаток на різних місцях і післав її запрошення відвідати амбасаду. Одначе, 28 квітня ц. р. пані Шульскене, яка говорить тільки по-литовськи, за перекладчика придержали п'ять тайних агентів, коли всідали до поїзду, що від'їжджав до Москви. Агенти сказали пані Шульскене, щоб підождала, аж пройдуть першотравневі свята, а перекладчикові, якого минулого року відпустили зі шпиталю для умово хворих, заявили, що не сміє покидати Литви.

Ковалів зазначив, що не знає, коли пані Шульскене дозволять знову поїхати до Москви.

О. Гайський

КОРОТКЕ — А ЯКЕ Ж ДОВГЕ ЖИТТЯ...

Пів століття тому ми, в гімназії, на годині „українського" критично розбирали поему „Каменярі" І в а н а Франка. Коли дійшло до місця: „. . . Ми рабами волі стали . . . " — всі ми, учні, робили квасні ґримаси від протиріччя: воля виключає рабство — як тоді можна рабом волі стати? . .

Наш професор, д-р Сава Никифоряк, нам вияснив: в поезії і, взагалі, в красному письменстві, інколи — для яскравого наголошення з'явища, події, чи прикметности — вживається такої мовної фігури, званої парадоксом (дивоглядом).

Чверть століття пізніше ми, вже як політичні еміґранти в Австрії, натрапили на другий, цим разом болючіший для нас, парадокс. Коли Льонько Крушельницький, на Шевченківському концерті в Зальцбурзі, 1949 р. зі своєю другою (австрійською) „Думкою" заспівали нам уперше „Гимн американських українців" і дійшли до слів: „Далека Ти, а близька нам, Кохана Вітчино . . ." — тоді ніхто, не дивувався, як може вітчина бути водночас далека й близька . . . Хоча ніхто з учасників не був ще за океаном, Україна була на засяг руки — проте заля і сцена соборно плакали, як малі діти . . .

Тепер, на долю автора цих рядків, припало висловити третій парадокс: чи може бути коротке, а водночас довге життя? . . .

Історія життя і смерти славної пам'яти д-ра Богдана Олесницького прорізно доказують, що дивогляд тут виключно мовний: у світлі подій і дій Покійника, це таки було коротке, а водночас довге життя.

**

Короткости, у даному випадку, немає потреби доказувати: пересічний вік людини в нашу добу сягає добре поза сімдесятку. Д-р Богдан Олесницький помер проживши всього 60 літ (народжений 5-го лютого 1914 у Верліні — Німеччина, помер 26-го березня 1974 в Нюарку й похований, у три дні пізніше, в Бавнд Бруку, Ню Джерзі, ЗСА). Отже — коротке життя. . .

А довжину цього ж життя треба презентувати описово — за мірку тут треба брати не якусь одиницю довжини (часової, звичайно), тільки щось зовсім інше: височину (ідейного літання), ширину (ідейних зацікавлень), глибину (розуміння справ) та концентричність, згущеність і натугу — інтенсивність праці й життя для цих ідей.

Це образно — свідомо й підсвідомо відбиває реакція на кінець життя Лікаря-Ідейника. Автор (редакційного) повідомлення, на 1-ій сторінці „Свободи" задихається і читача до задиху доводить самим переліком прикмет і заслуг Покійника: „. . . помер один із наших найвидатніших лікарів-громадян, неперевершений ініціятор багатьох громадських акцій, зокрема збіркових — на церковні, народні, виховні, харитативні та подібні цілі — і сам один з найщедріших жертводавців . . ."

А реакція широкої громади ?. . Два з половиною місяці минає від смерти цієї Людини (про яку обов'язково треба писати з великої початкової літери) — а газетні клепсидри і злива грошових пожертв, „замість квітів на могилу д-ра Богдана Олесницького", все ще не кінчаться . . . Необізнаний зі справою не-українець із самих цих клепсидр і датків на честь померлого уявляє, що тут відійшов у вічність якийсь політик, письменник, чи мистець, якого ім'я ніколи не сходило зі шпальт газет та радіопрограм. Тим часом мова тут про репрезентанта найтихішої з тихих — лікарської професії. І, коли громада так спонтанно й могутньо підкреслює тиху працю і жертвенність цього Покійника, то це печатка під тихою драмою наших днів, яку так незрівняно виніс на люди ветеран наших поетів — Роман Купчинський, у своєму блискучому святвечірньому вірші, з перед десятка літ:

„. . . Бо голосних багато
(в нас) —
А слуханих не чути . . ."

Тут відійшов у вічність Тихий, але Слуханий . . .

**

Нам невідомо , коли почалася праця й жертви Богдана Олесницького, але, мабуть, не помилимося, коли скажемо: відтоді, коли мала дитина цього імени й назвища з наук з своєї патріотичної матері зрозуміла, що є щось таке, як українська справа та її багатогранні потреби — що для цих потреб і справи треба пожертвувати час, гроші, працю, все . . . А кінець цієї праці й жертвенности символічно представлений у щоденнику, де на одній і тій же сторінці, поруч себе, вміщені повідомлення про останню грошову жертву і про смерть д-ра Богдана Олесницького . . . В таких умовах заяву: „... осиротив родину, багатьох своїх пацієнтів і всю велику нашу громаду" — треба брати не як конвенціональну форму, тільки як реальну дійсність. Хіба не залишився сиротою, наприк., Центральний Комітет Станиславівщини, перед своїм третім і заключним З'їздом — який технічно мав підготовити і зорганізувати д-р Богдан Олесницький, зі своїм штабом? . . .

**

Меткий редактор релігійного відділу „К л і в л е н д Прес", Джордж Пляґенц, недавно подав читачам уривок свідчень людини, яка померла, чи завмерла була й потім вернулася до життя.

Що бачила й чула ця людина потойбіч буття? Отже, була (згідно з оповіданням „живого небіжчика") ця людина свідком суду над нею. Судили „покійника" якісь люди — видно-діло праведники — анатомічно розбираючи ціле його життя.

Підсудний холодним потом обливався, перераховуючи всі свої „гріхи і прегрішення", але . . . цікаво: про конвенціональні його гріхи ніхто й не згадував. Єдиною темою й канвою суду було питання: що зробив він із даними йому талантами в житті: розбудував, помножив — а чи може закопав

(Закінчення на стор. 3-ій)

КОРОТКЕ — А ЯКЕ Ж ДОВГЕ ЖИТТЯ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

їх? Використав він дані йому нагоди творити добро — а чи залишив ці нагоди невикористаними? Чи невзгодини ,перешкоди й невдачі в житті загартували і збудували його — а чи може кинули в зневіру і зламали? Коротко й ясно: використав — чи не використав він належно своє життя?...

Якщо брати життя д-ра Богдана Олесницького в площині таких критеріїв і мір то він може спокійно в кожний час ставати на суд людей, боговгодників і самого Бога. За час коротких шестидесяти літ він розбудував свої життьові таланти і використав їх для слави Творця і добра своєї спільноти в такому засягу і в таких темпах — на які інші люди потребували б двічі й тричі довшого віку.

І це для опечаленої родини та цілої української громади є християнською розрадою після великої втрати, для Покійника — запевненням вічної пам'яти, а для майбутніх поколінь, подвижників громадського життя — блискучий приклад для наслідування.

АМЕРИКАНСЬКИЙ АЛЬМАНАХ ПРО УКРАЇНУ ТА УКРАЇНЦІВ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

плянам Москви і допомогти українському народові стати господарем на своїй землі, але обезсилює нас роз'єднаність, яка завжди була і є допоміжною Москві.

Українську еміграцію послаблюють не тільки совєтофіли, але також послаблює її незгода і роз'єднаність серед наших націоналістичних кіл, які також не хочуть бачити того, що теперішня політична ситуація рішучо вимагає від всіх українців бути націоналістами не по формі і назві, а по змісті.

К. Крупський

„МІЖНАРОДНЕ ВІДПРУЖЕННЯ" І УКРАЇНСЬКА ПОЛІТИКА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

не могли осягнути інші президенти Америки: сталого, або, принаймні, довготривалого миру з Совєтським Союзом на основі взаємного довір'я та визнання їхніх державних інтересів. Відносно д-ра Кіссінджера, теперішнього державного секретаря, то його розуміння комуно - російської системи, як також інтенцій кремлівського проводу є також дуже незадовільні. Кіссінджер, який під сучасну пору користується великою популярністю у Вашингтоні та в інших політичних центрах світу, безперечно надзвичайно здібна людина; він знавець західньо - европейської історії, американської закордонної політики, автор численних праць і непересічний стратег. Однак, як і Ніксон, він вірить, що детант між Америкою і СССР мусить стати наріжним каменем міжнародної політики. Тут зайво говорити про недавні суперечки між державним секретарем і французьким міністром закордонних справ, але такого роду події не повинні нас дивувати. Д-р Кіссінджер поводиться з деякими союзниками твердо й безцеремонно; з ворогами американської демократії, яких він старається зробити приятелями своєї країни, колишній професор Гарвардського університету є чемний, зрівноважений і готовий до компромісу. Недаром він куди краще почувається в Москві, в присутності Брежнєва і компанії, аніж в Парижі. Все має свою певну символіку і вона, на мою думку, є наскрізь трагічна.

Після розгрому Німеччини і Японії у 1945 р. Америка вийшла на світову арену як найсильніша держава світу. Маючи атомову зброю, могутню авіяцію, армію і фльоту, Вашингтон міг з великим оптимізмом дивитися в майбутнє. Єдиний потенційний ворог цієї молодої великодержави, Совєтський Союз, був спустошений затяжною війною з Німеччиною і майбутнє червоної імперії, побудованої на нечуваному теророві й облуді, виглядало непевним. Але, не зважаючи на те, що Сталін протягом декількох рішальних років не мав атомової бомби і був зайнятий у відбудові країни, американське політичне керівництво не зуміло врятувати східньо-центральної Европи, допомогти Чіянг Кай-шекові виграти війну в Китаї, або навіть перемогти комуністичного ворога в Кореї. Пізніше Білий Дім не був спроможним, разом з антикомуністичними кубинцями, знищити режим Кастра. Опісля американські політики застрягли в джунґлях і мочарах В'єтнаму, де застосували неймовірну стратегію поступової, повільної, психологічно виснажуючої для себе війни, яку боялися виграти. Вершком політичного абсурду проводу ЗСА були постійні спроби договоритися з комуністичними в'єтнамцями через посередництво Москви, яка постачала комуністам моберну зброю. Врешті-решт Вашинґтон, втративши тисячі своїх вояків, велику кількість зброї та більйони долярів, рішив з В'єтнаму відійти. Кісінджер і Ле Дук То скомпонували своєрідний мир, який обидві в'єтнамські сторони порушили вже сотки разів. В'єтнамська трагедія ще не закінчена, але треба згадати, що результатом „магічної" дипломатії д-ра Кіссінджера появився ще один В'єтнам. Крім комуністичного Північного В'єтнаму і антикомуністичного Південного В'єтнаму, на території останнього створено ще один комуністичний В'єтнам із власним тимчасовим урядом. Згідно комуністичного жарґону він постав на „визволених територіях"; виходить, що ще інші території Південного В'єтнаму чекають також на визволення.

Ще перед нещасливою розв'язкою в'єтнамської проблеми, на міжнародному горизонті з'явилася нова американська закордонна доктрина — доктрина Ніксона. Її зміст, на мою думку, характеризує політичний занепад Америки, і її можна назвати доктриною відступу перед зростаючою силою і впливами Москви, червоного Китаю та різних політично - соціяльних рухів лівого, а то й правого напрямку. Ніксон, Кіссінджер та інші американські політики прийшли до висновку, що в сучасній міжнародній констеляції Вашинґтон вже не спроможний провадити такої амбітної політичної гри, як в другій половині 1940-их, 1950-их і в першій половині 1960-их років. Цей погляд цікавий, бо не зважаючи на те, що Америка й надалі є найсильнішою технологічною і воєнною потугою світу, її політичний провід затратив здібності й волю користуватися могутністю своєї країни.

ВІДБУВСЯ VI КРАЙОВИЙ З'ЇЗД...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

події навколо нашої УЦеркви. Підкреслив, що проклямовано під час поїздки в ЗСА Верховного Архиєпископа Блаженнішого Кир Йосифа І-им Патріярхом УКЦеркви. В звітньому часі приходилось боротись з дефетизмом і зневірою. Наші противники й вороги розраховували і дальше розраховують на наш солом'яний вогонь та грають на часі. Нагадав, що заходами Т-ва за Патріярхальний Устрій УКЦеркви в Торонті відбулось спільне домовлення з іншими мирянськими організаціями, що працюють для тієї самої цілі. Він поставив питання, чи ми повинні думати про відпочинок, чи про дальшу наполегливу працю.

„Сьогодні усвідомлюємо собі гірку правду, що нас обманули, — говорив д-р Навроцький. Відбулося шість Архиєпископських Синодів, скоро появиться Конституція УКЦеркви в чотирьох мовах і маємо Постійний Синод, але нічого з того не виконується. Нічого не робиться в напрямі відбуття Собору УКЦеркви, в якому повинні взяти участь не тільки Владики, але можаші з'єднання, священики і миряни. Наш Патріярх, Блаженніший Кир Йосиф І, несе не тільки свій хрест, але й свого народу і ми його не можемо опустити.

Інж. Степан Процик склав короткий звіт, як заступник голови і головний редактор журналу „За Патріярхат". Відмітив, що журнал появлявся квартально, а від минулого травня минулого року почав появлятись місячно. Сьогодні стоїмо перед проблемою, щоб наш журнал став двотижневиком. Дотепер журнал повністю себе оплачував й управа Т-ва не була обтяжена фінансово за появу журналу. Проти журналу велась кампанія серед чужих і також серед своїх. Поруч того він висловився дещо критично щодо праці уступаючої управи. Додаткові інформації про журнал подав д-р Володимир Процюк, як касир і адміністратор журналу.

Д-р Микола Барусевич звітував за Раду Мирян. Нагадав, що в звітному часі відбувся мирянський з'їзд в Ню Йорку. Відмітив проблему відношення Т-ва до Владики Кир Шмондюка, з яким не можна нав'язати контакту.

Ред. Василь Пасічняк подав звіт з організаційної референтури. Його звіт не мав характеру організаційного звітування, а радше промови.

Довший звіт склала Ева Піддубчишин із зовнішніх зв'язків. Її звіт вміщав крім осягів також деякі нотки в сторону немилих їй людей, а зокрема Нюйоркського Відділу Т-ва за Патріярхальний Устрій УКЦеркви.

Скарбник д-р Володимир Бачинський подав числа касових приходів і розходів та сальдо. Він окремо підкреслив, що багато видатків покривав з власної кишені голова д-р М. Навроцький. На закінчення звітів д-р Марія Клячко виголосила доповідь на тему: „Сучасний стан УКЦеркви", що мала стосуватись до майбутнього пляну праці. Вона радше подала перелік поодиноких фактів, що сталися навколо УКЦеркви, що було повторенням чи пригадкою відомого.

Після цього відбулась дискусія, яка в деяких випадках мала персональний характер, менше оцінки ситуації і проблем, що стосувалися б майбутньої праці. На внесок Контрольної комісії мгра Мирослава Субтельного уступаючій управі уділено абсолюторію.

При наявності двох течій, чи напрямків постанови праці Т-ва, було двох кандидатів на голову Т-ва Голова Номінаційної комісії інж. Роман Левицький подав короткі звідомлення з праці Комісії й заявив, що не пощастило поєднати двох лист і зробити одну спільну, хоч такі спроби були роблені і подав на голову двох кандидатів — ред. Василя Качмара, який заступає більш поміркований курс, і д-ра Мирослава Навроцького, який заступає дещо рішучіші кроки. В голосуванні д-р Навроцький переміг, одержавши 53 голоси, а ред. Качмар — 30. Після цього до управи були обрані: мгр Ева Піддубчишин (Ню Йорк), д-р Леонід Рудницький (Філядельфія), д-р Володимир Процюк (Філядельфія), ред. Василь Пасічняк (Випані), д-р Ярослав Крив'як (Клівленд), інж. Михайло Тим'як (Піттсбург), Христина Балко (Бостон), Оксана Бережницька (Боффало), д-р Володимир Бачинський (Філядельфія), інж. Володимир Медуха (Філядельфія), Уляна Кулинял і д-р М. Миндюк (Нюарк). Контрольна комісія: д-р Зиновій Гіль, інж. Іван Куземський, д-р Рома Навроцька, мгр Мирослав Субтельний і д-р Іван Серант. Рада Мирян: ред. Роман Данилевич — голова, Розалія Майборода, Юрій Ганкевич, інж. Євген Фаріон і мгр Володимир Синижак.

Товариський суд: д-р Василь Палідвор, мгр Петро Яців, д-р Іван Козак, В. Старосольський і Дарія Кузик.

Ред. Василь Качмар висловив кілька думок. Він підкреслив, що належить до одних з перших, які цей рух основували. На протязі всього часу активно працював для ідеї створення патріярхату УКЦеркви, тішився кожним досягненням і уболівав над невдачами. На жаль сьогодні на з'їзді довелось йому побачити слабість Товариства — підкреслював ред. В. Качмар. Крім цього, жалко і болюче, що мамона бере верх на ідеєю, індивідуальністю і справою.

На закінчення він погратулював М. Навроцькому та заявив, що він і дальше з буде працювати для цієї великої ідеї.

Речник Резолюційної комісії д-р Зиновій Гіль інформував, що не може зачитати резолюцій, бо не мав спроможности їх перекласти з англійської на українську мову. Із залі впало запитання, чому переклад з англійської мови. Д-р М. Клячко дала вияснення, що вона писала з д-ром Бирдом і ще якимись експертами, бо їх плянується видати в кількох мовах і розіслати на відповідні адреси. Резолюційна комісія пообіцяла зробити все можливе, щоби делегатів познайомити зі змістом резолюцій.

Кінцеве слово сказав переобраний голова Т-ва д-р М. Навроцький. Що було, ми знаємо, а що буде — не знаємо. Ми знаємо наші помилки, знаємо де і як їх робили, тому будемо старатись їх не повторювати. Перед нами одне засадниче й основне завдання: Собор нашої УКЦеркви.

Крім цього, З'їзд заслухав привіт від Їх Блаженства, Патріярха Української Католицької Церкви Кир Йосифа І, що його прочитав маестро Йосиф Гірняк. Він також прочитав своє слово до з'їзду. Також прочитано і названо хто надіслав з'їздові привіти. З'їздом керувала президія у складі: інж. М. Тим'як — голова, д-р М. Барусевич, д-р Л. Рудницький, д-р В. Колтун і Ст. Гробельський. З'їзд закінчено молитвою.

Микола Галів

Підготова до всеукраїнської маніфестації у Рочестері

Рочестер, Н.Й. (Б.Г.) — Відділ УККА поробив старання і вже замовлено автобуси на всеукраїнську маніфестацію до Вашингтону, яка має відбутися 22-го червня ц.р. о год. 1-ій по полудні. Розіслано письма - листи до всіх наших українських церков. Автобуси від'їдуть з площі Українського Дому при вул. Клиффорд у п'ятницю, 21-го червня ц.р. в годині 9-ій вечором. Ціна в обидві сторони 20 долярів, а для молоді можлива знижка. Прохаємо зголошуватися до дня 16-го червня у таких осіб: Микола Гудзоватий, тел. 342-9032 та Михайло Єліна, тел. 266-4690.

Українська Молоде! приїжджай до Вашингтону сказати своє слово в обороні Нескорених, в обороні Неподоланої України!

Поворот з Вашингтону додому в суботу увечорі, а годину подасться вже в автобусі. До Вашингтону їдемо всі, бо це наша свята повинність!

Управа Відділу УККА

ОЛЕКСАНДЕР СЕРГІЄНКО...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ЦК і видатних людей Совєтського Союзу — академіків, письменників, державних діячів й інших, в якому говориться про ряд незаконних політичних судових процесів, що відбулися останньо в Україні. Після арешту Є. Пронюка, В. Лісовий склав заяву про своє співавторство листа до ЦК, в результаті чого його звільнили з праці й опісля заарештували. Звільнили з праці також його вагітну дружину.

Іван Семанюк, довідавшись про арешт Лісового і Пронюка, написав до офіційних установ листа в їх обороні. У нього перевели обшук, а згодом заарештували.

На суді справу Лісового, Пронюка і Семанюка розглядали як справу групи. Їх обвинувачували у виготовленні і розповсюдженні „Листа до ЦК" і розцінювали цей лист як „антирадянський", метою якого було „підірвати радянську владу". Їм також закидали що вони співпрацювали при випуску двох чисел самвидавного „Українського Вісника".

На суді І. Семанюк покаявся. В. Лісовий і Є. Пронюк не визнали себе винуватими і відкинули усі обвинувачення як незаконні. Є. Пронюк закінчив своє останнє слово латинською приповідкою „Нехай вмирає світ, лише хай живе закон".

На суді Івана Світличного (19-27 квітня 1973 р. у Києві) в обвинувальному акті прокурор називав матеріяли ще з 1966 р., коли Світличний був заарештований вперше і відсидів 8 місяців в тюрмі. Тоді його звільнили із-за недостачі доказів. Серед свідків на процесі виступали М. Холодний і Л. Селезненко. Як відомо, І. Світличного засудили на 7 років таборів суворого режиму і 5 років заслання.

На суді Надії О. Світличної, який відбувся в Києві 23-24 березня 1973 р., її обвинувачували у збереженні рукописів Данила Шумука та інших матеріялів українського самвидаву. Її засудили на 4 роки таборів і тепер вона перебуває у Мордовській АССР (Тенгушевський район, с. Барашево, учр 385/3-4).

Про процес Івана Дзюби стало відомо, що він відбувся 11-16 березня 1973 р. у Київському обласному суді. Його обвинувачували за статтею 62 КК УССР. На залі були присутні представники установ, в яких Дзюба працював („Біохемічний журнал" і В-во „Дніпро", а від Спілки Письменників України були присутні І. Солдатенко, М. Рудь і А. Хорунжий. В перших місяцях слідства його обвинувачували у співавторстві якоїсь програми, до якої він не мав жадного відношення. На суді І. Дзюбу обвинувачували в написанні і розповсюдженні праці „Інтернаціоналізм чи русифікація?" Дзюба заявив, що його праця не була призначена для публікації, а написана у формі листа до першого секретаря ЦК КПУ.

Процес Євгена Сверстюка (заарештований 14 січня 1972 р.) відбувся 16-24 квітня 1973 р. Суддя Дишель нікого не допустив на суд крім свідків. Сверстюкові закидали, що він у виступі перед працівниками освіти в 1963 р. критикував працю у школах. Його обвинувачували також в авторстві таких літературознавчих праць як „Собор у риштованні", „Іван Котляревський сміється", „Остання сльоза" (літературний есей про один із останніх творів Т. Шевченка), „На свято матері" (роздуми про долю жінок в історії України).

Окреме місце в акті обвинувачення Сверстюка, прокурор присвятив здогадним розмовам Сверстюка зі знайомими та сусідами, в яких він виявляв себе „антирадянщиком". Сверстюка засудили на 7 років таборів суворого режиму і 5 років заслання.

ЗАВЕРШУЄТЬСЯ ПІДГОТОВА...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

мовних щоденних радіопередач. Відділ поінформував, що з Боффало виїздять два автобуси з людьми, які вже зголосили своє бажання взяти участь у маніфестації. Підготовчі заходи ведуться в Детройті під проводом голови Відділу УККА проф. А. Шутки. Там зокрема задовільно проходить збірка фондів на покриття коштів маніфестації та на відповідну пропагандивну -інформаційну акцію УККА. На маніфестацію автобусами поїдуть наші громадяни зГартфорду та Віллимантику стейту Конектікат, а також з округи Олбані з місцевостей Коговз, Вотерліт, Трой, Олбані. В Окрузі Олбані організаційною підготовкою керує інж. Мирон Свідерський, який співпрацює з головою округи Іваном Бальляком. З Сиракюз, де Від. УККА очолює д-р С. Клюфас, старші і молодь вибираються до Вашингтону автами та автобусами. Це саме стосується Ню Йорку; де організаційний комітет очолює д-р В. Савчак, Філядельфії (д-р І. Скальчук), Нюарк (Нестор Басняк), Трентон (С. Шилкевич), Честер (І .Микита), Балтімор (Б. Саламаха), Пассайк (Р. Шраменко).

Чи не найбільшу працю вклав Відділ УККА у Вашингтоні під головуванням д-ра Степана Курилаcа, який зайнявся роздобуттям урядових дозволів на маніфестацію та демонстрацію, піднайденням приміщень для сподіваних учасників тощо. У порозумінні з Відділом УККА, вашингтонський Відділ Союзу Украінок Америки під проводом Марти Терлецької забезпечить учасників маніфестації найконечнішим прохарчуванням.

Інформуючи про закінчування підготовчих заходів до вашингтонської маніфестації 22 червня, Діловий комітет закликає всі Відділи УККА і все наше громадянство не припиняти зусиль для того, щоб ця наша всенаціональна маніфестація і демонстрація у 10-річчя відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові в столиці Америки та в обороні прав українського народу напередодні виїзду президента Ніксона до СССР випала якнайуспішніше.

Великі міста ЗСА стурбовані поставою уряду

Вашингтон. — Американська преса подала одержану з достовірних джерел вістку про те, що федеральний уряд у Вашингтоні не буде більше обстоювати ранішої пропозиції про призначення Конгресом 20 мільярдів долярів на транспортові цілі. Цим повідомленням особливо стурбовані уряди великих американських міст, які надіялись одержати поважніші субсидії для міського транспорту. Між іншими, з цією надією задержано в Ню Йорку ціну 35 центів на переїзд сабвеями і міськими автобусами. В повідомленні сказано, що уряд предложить інший, змодефікований проєкт, який передбачає витрати на транспорт суму 9.5 мільярдів долярів. Отже, з уваги на таку зміну, підвишка цін на переїзд у Ню Йорку майже певна з 1-го січня 1975 р., а може й скоріше.

ІРИНА ФЕДИНИШИН ОДЕРЖАЛА НАГОРОДУ

Ірвінгтон. — Ірина Фединишин — мистець-маляр, останньо брала участь у двох мистецьких виставках в Ірвінгтоні і Мейплвуді. На виставці в Мейплвуд в дні 9-го червня ц. р. мисткиня одержала спеціяльне відзначення і нагороду за акварелю „Забуте місто". Це вже 22-га нагорода Ірини Фединишин на протязі останніх 8 років. Праці І. Фединишин будуть виставлені також на великій мистецькій ювілейній виставці ОМУА в Ню Йорку, що розпічнеться вже цієї неділі, 16-го червня ц. р.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

П'ЯТНИЦЯ, 14-го ЧЕРВНЯ 1974 р.

НЮАРК-ІРВІНГТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ 371 Відд. о год. 7:30 веч. в УНДомі в Ірвінгтоні. На порядку: звіт делеґатів з 28 Конвенції. Проситься вирівняти чл. вкладки. — Стефанія Стеців, гол., Леся Назарук, кас., Ю. Баранюк, секр.

СУБОТА, 15-го ЧЕРВНЯ 1974 р.

АМСТЕРДАМ, Н. Й. Місячні збори Т-ва ім. І. Франка 266 Відд. о год. 7:30 веч. в Горожанськім Клюбі при 3-5 Теллер вул. На порядку: звіти делеґатів з 28 Конвенції та інші справи. — В. Труфин, секр.

НЕДІЛЯ, 16-го ЧЕРВНЯ 1974 р.

ПАССЕЙК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42 Відд. о год. 1:30 по пол. в УНДомі при 237 Hope Ave. На порядку: звіти з 28 Конвенції та роздача дивідендових чеків. Проситься чл. прибути. — В. Марущак, секретар.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 64 Відд. о год. 2-ій по пол., точно при 482 Main St. — Управа.

НЮАРК, Н. Дж. — Місячні збори В-ва св. І. Хрестителя 76 Відд. о год. 1-ій по пол. в Укр. Кат. Школі при Санфорд і Айві вул. Проситься членів прибути та вирівняти залеглі вкладки. — В. Боярський, гол., М. Демчук, секр., Т. Клебан, касир.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Місячні збори Т-ва Подільська Січ 8-ий Відд. о год. 2-ій по пол. в церковній залі при Чеснат вулиці. На порядку: звіт делеґата з 28 Конвенції — М. Шашкевич, предс., В. Мандзій, секр.

БРИДЖПОРТ, Конн. Місячні збори Т-ва Укр. Січ 59 Відд. о год. 2-ій по пол. під ч. 500 Галлет вул. На порядку — звіти делеґатів з 28 Конвенції. Проситься чл. прибути. — Управа.

БЕТЛЕГЕМ, Па. Збирання чл. вкладок від членів В-ва св. Димитрія 288 Відд., як слідує: в залі церкви св. Йосафата від год. 11-11:30 рано; в Укр.-Амер. Клюбі при 817 Линн Аве., від 11:45 до 1:00 п. п. Проситься вирівняти вкладки. — Секретар.

ПОВІДОМЛЕННЯ
Адміністрації „Свободи"

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПООДИНОКІ ОСОБИ,

ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ НЕ БУДЕ ПОМІЩУВАТИ ЖАДНИХ ОГОЛОШЕНЬ

ЯКЩО ПОПЕРЕДНІ РАХУНКИ НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ.

Окремих листів в тій справі не будеться відписувати.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ЄВДОКІЯ БАВРОВСЬКА — членка УНС Відд. 206 Т-ва Запорозька Січ у Вунсакет, Р. Ай., померла 27 березня 1974 р. на 83 р. ж. Нар. в с. Гільба, Україна і стала членкою УНС 1926 р. Полишила в смутку сина Михайла, дочку Анну, сестру, 5 внуків і 4 правнуків. Похорон відбувся 1 квітня ц. р. на цвинтарі св. Михаїла в Блекстон, Масс.

Вічна їй Пам'ять!

Л. Гардінк, секр.

ТАРЗАН, Ч. 7132. ТРИ ВІДМІННІ ГРУПИ

Цілком неправдоподібна ситуація стає все більше і більше правдоподібною, коли четверо юнаків знаходять печеру... скромна група фотографів просувається по недалекому гірському кряжі...

А трохи дальше патруля розшукує за з л о чинними браконьєрами на провінційному заповіднику!